

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
 Egy óra. . . . . 1 kor.
 Negyedévre . . . . . 3 . . . . .
Vidéken: . . . . .
 Egy óra. . . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . . . 4 . . . . . 50 . . . . .

Feloldó szerkesztő:
SIPÓS BÉLA.
 Kiadók és lapfőigazgatók:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

A képviselőház elnapolása.

—
Deczember 19 ig nem lesz ülés.

—
Ut a szuronyos kormányzás felé.

—
A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 10.

Az ülésterem már fél tizkor kezdett népesedni. A legelső volt benn Podmaniczky báró, aki nyugodtan aludta álmát az ülés megnyitásánál. Annal zajosabb élet volt az ellenzéken, ahol Zichy Jenő körül tárgyalták Kazár Adolf dolgát, aki Justhoz az elnapoló kéziratot hozta. Kedélyesen jegyezte meg egyik radikális szélsőbali:

— Minden rosszat a kazárok hoznak!

Az elnapolást izgatottan várják a képviselők.

— Abdanken!

Evvél a kiáltással akarják fogadni az ügyvezetőket, ha ugyan eljönnek.

A baloldali folyosón szívesen üdvözlök a korán megjelent Nagy Ferenczet. A karzatok zsufolásig tömve vannak, különösen a főrendek karzatán vannak sokan. Több külföldi újságíró keresi föl a nevesebb képviselőket.

Elnök: Justh Gyula.

Beléptekor éljenzéssel fogadják.

Elnök az ülést fél 11 órakor megnyitja.

Kossuthot szintén harsány éljenzéssel fogadják. A kormány nincs jelen.

Elnök fölolvastatja a múlt ülést elnapoló királyi kéziratot. (Jegyző olvassa.)

Fölkiáltások: Van szerencsénk! Köszönjük!

Jegyző . . . kikhez királyi kegyelmünkkel maradunk . . .

Fölkiáltások: Megmutatta szeptember 23 án.

Rákosi Viktor: Hol van Mandola miniszterelnök? (Derűtlenség.)

Elnök jelenti, hogy ma reggel fél tizkor Kazár Adolf miniszterelnöki irodaigazgató egy levelet adott át a miniszterelnöktől. (Zaj.)

Jegyző olvassa: . . vessző alatt küldöm az elnapoló kéziratot.

Zajos felkiáltások: Vessző alatt!

Elnök felolvastatja a királyi levelet.

Deczember 19-ig.

Jegyző olvassa: Kelt Bécsben 1905. okt. 9-én I Ferencz József s. k. Fehérváry s. k.

Felkiáltások; Hamisítvány!

Elnök csenget (Zaj.)

Jegyző . . . Isten kegyelméből Magyarország apostoli királya . . .

Eitner Zsigmond: Csak Isten kegyelméből.

Jegyző: . . királyi üdvözetünket . . Zajos kiáltások. Lemondani!

Jegyző: A magyar országgyűlés ülését deczember 19-ig elnapoltnak nyilváníttuk (Óriási zaj. Felkiáltások: Disznóság! Nem megyünk szét.)

Andrássy.

Andrássy Gyula gróf: Midőn rámutatott arra a sérelmes tényre, hogy a király az országgyűléssel nem miniszterelnök útján érintkezik. Felkiáltások: Gyávák, gyávák!

Andrássy Gyula gróf: Ezzel a vakmerőséggel ingerelni akarják a többséget. Nekünk higgadságra van szükségünk, hogy meggondolatlanságra ne ragadtassuk magunkat. A múlt példáival igazolja, hogy hozzászólhat az elnapoló kéziratához. Nemcsak Apponyi, Rakovszky, de annak idején Deák, Tisza Kálmán tényei bizonyítják ezt. Majd áttér javaslatának a megokolására. Fejérváryéknak az a célja, hogy most elnapolván a Házat, egy napra ismét kinevezessék magukat s kormányoznak a jövő ülésig, amikor az ő programjuk alapján megint más jó. Ez a komédia (Zajos helyeslés) annyira megy, hogy ezek az urak elfelejtik az eskü hűségét is. (Zajos helyeslés és taps) Az ily játkot az alkotmánnyal nem lehet tűrni, azért terjeszti elő határozati javaslatát. (Halljuk, halljuk!)

Andrássy Gyula gróf: olvassa a határozati javaslatot, melynek bevezetőjében vázolja a választásoknál támadt hely etet A győztes függetlenségi párt nem hallgatott a szenvedélyekre, hanem mérsékletével lehetővé tette, hogy egy munkaképes többség alakuljon, A szövetséget ellenzék programját a király azért nem fogadta el, mert ellenkezett az övével. Lesújtó tények igazolták azokat az aggodalmakat, a melyek minden magyar embert eltöltöttek. A király felelet nélkül hagyta az országgyűlés feliratát.

Sűmegi Vilmos: Ért még a Habsburg magyarul!

Andrássy Gyula gróf: Történelmi példákkal igazolja, hogy a nem parlamentáris kormány nem is törvényes. Deák Ferencz feliratában is benne van a parlamentáris kormány követelése. A kormánylétéhez nem csak a király, hanem a nemzet bizalma is szükséges. Az hogy a Fejérváry kormány elnapoltatta a Házat, az első jogtalan lépés volt. A miniszterelnök a parlament nélkül, a parlament ellen kormányoz. Folytatja jogtalan pályáját. A törvényhatóságokkal szemben oly jogokat akar gyakoroltatni, amelyekre csak az országgyűlés adhat felhatalmazást. Az ujkéletű alkotmány szerint, a király parlament nélkül uralkodik. Vele csak akkor, ha ezt jóviseletével kiérdemli, (Derűtlenség, taps) Ósünk nem ilyen alkotmányért küzdöttek. Ilyen kormányzási rendszer mélyen érinti a király érdekeit.

A királyi felség személyét csak akkor lehet kivonni a pártusákból, ha érte a fe-

lelősséget törvényes miniszterek vezetnek. A király legutóbbi szavait méltán fájlalhatja a nemzet. Ilyen kormányzás, a mely a trón és a nemzet érdekeit nem tudja megóvni, tovább nem folyhat. Ily kormányzás ellen ünnepelesen tiltakozunk. Jogfolytonosságot követelünk, parlamentáris kormányzást. Tiltakozunk alkotmányunk kijátszása ellen. Midőn a királyi levelet fájlalva vesszük tudomásul, az elnapolás ellen óvást emelnek, mert avval csak a már előterjesztett vádindítvány tárgyalását akarják megghusítani. Megújítja a Ház június hó 21-iki határozatát. Egyben súlyos aggodalmak között azon reményének ad kifejezést a nemzet törvényhozása, hogy a király elbocsátja rossz tanácsadóit, végre rátér az alkotmányos megoldás terére, mert a nemzet meg fogja tudni őrizni a törvény szilárd alapjait uton alkotmányát. (Az egész ellenzék föláll s perczeleg tapsol.)

Elnök öt perc szünetet rendel el. Szünet után:

Tisza István.

Tisza István gróf: A házszabályokhoz kér szót. Ohajtotta, hogy elvtársai nevében is egy indítvánnyal tiltakozzék ezen folytonos elnapolás ellen. Ohajtották volna (Zajos fölkiáltások. Az sem lesz baj!) ezt az indítványt beható vita tárgyává tenni, de ebben megakadályoz bennünket az a meggyőződés, hogy a király elnapolás után vitába nem lehet bocsátkozni.

Fölkiáltások: Ne kerteljen! Vonuljon ki!

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a házszabályokhoz kért szót. A vita során ezekkel a kérdésekkel foglalkozhatik, de házszabályi hozzászólásnál már nem. (Taps balról.)

Tisza István gróf: A dolog érdemét nem érinti.

(Zaj.)

Elnök: Ez nem házszabály! (Nagy zaj balról.)

Tisza István gróf hivatkozik Szilágyi Dezső kijelentésére, amelyet 1879 ben tett, hogy az elnapolás után a Házban határozatot hozni nem lehet, csupán a kormány tényei-vel szemben tehet kijelentéseket. Ezért nem vesz részt pártja most sem a tanácskozásban. (Tisza s utána a szabadelpvűpárt kimegy. Óriási zaj az ellenzéken.)

Fölkiáltások: Menjének Bécsbe! Csak 2 órakor megy a bécsi vonat!

Elnök: csenget, Tiszától azért nem vonta meg a szót, mert azt hitte, hogy felszólalásában a házszabályoknak a magyarázatát akarja meg okolni. De Tisza egyenesen polemizált Andrássyval s így visszaélt jogával. (Zajos tetszés.)

A királyhűség.

Mezőti Vilmos: Abból a tényből, hogy a császár kirendeltjei nem jelennek meg itt, kiténik mennyire adnak a magyar nemzetre.

Oszi ujdonságok

női- és gyermek felöltőkben.

Teljesen friss árak.

Legszebb

a mit az oszi idény nyújthat

mérsékelt árban kaphatók

Darvas Testvérek
 női felöltő áruhaza.

Főter, Fehérló szálloda épület.
 Kistemplommal szemben.

Rátkay László: Az is bizonyos, hogy ebben az országban haldoklik a királyhűség és nagyon helyesen!

Mezőfi Vilmos: Le kell rántani a császár arczáról a leplet, meg kell látni a világnak, hogy a lepel mögött a legnagyobb jogtalanság van.

Elnök kéri a szónokot, hogy mérsékelje magát, mert az erős kifejezésekkel csak árt az ügynek.

Ezek a tiltakozó határozatok jobban fognak imponálni, mint, ha olyan ténnyel lépnek, amelyen siralmas leveretés lenne részünk. A jog mindig diadalmaskodott. Maradjunk ennek a cselekvésnek a terén, ne lépünk oly ténnyel, ahova, ha a nemzet nem követ, ez a Ház van kiszolgáltatva a megálázásnak, ha pedig követ, akkor jó a siralmas jövő. Készül már Európa közvéleménye, amely bennünket a nagy népek rokonszenvével vesz körül. Ez a jövő itt lesz, ha megmaradunk azon az uton, amelyen most haladunk, ezen az uton győzünk. Azért fogadják el Andrassy indítványát. (Zajos, hosszas taps. Szónokot számosan üdvözlék.)

Achim András: Csatlakozik Mezőfi határozati javaslatához. A képviselő pirulva megy haza, mert meglátszik rajta a bécsi sarkantyú nyoma. A mérgezés orvossága a mérgezés lehet. Együtt kell maradnunk. (Helyeslés.)

A szavazás.

Elnök: Írásban egy indítvány adatott be, Andrassy Gyula gróf részéről. Fölteszi a kérdést, mire a Ház egyhangulag elfogadja Andrassy határozati javaslatát.

Meghatalmazást kér az időközben szükséges intézkedések megtételére, majd 5 perc szünet után a jegyzőkönyvet hitelesítve az ülést bezárja.

Lesz vízvezeték!

Vita a jogügyi bizottságban.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, október 10.

A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután vette tárgyalás alá a vízvezetési szabályrendeletet. Hosszu vita során kimondotta a bizottság, hogy a vízvezeték házi kezelésben javasolja elkészíttetni. Voltak a kik a vízvezeték ellen beszéltek, olyanok is voltak, a kik azt javasolták hogy koncesszió útján építsenek vízvezetékét. Győzött azonban a helyesebb felfogás, s a bizottság többsége úgy határozott, a hogy azt a város közönségének érdeke kívánja.

Az ülésről a következő tudósítás számol be.

Az ülés megnyitása.

Vecsey Imre helyettes polgármester elnöklésével jelen voltak az ülésen: Kiss Albert, Körner Adó, Aczél Géza, Magoss György dr. Márk Endre, Márton Imre, Sinka Sándor, Bészler Károly, Schvarz Vilmos, Szilágyi Imre, dr. Szánthó Sámuel, dr. Fejér Ferenc és dr. Tóby Elek jegyző.

A vízvezetési bizottság 1905. augusztus 26-ikán tartott ülésén hitelesítette azt a szabályrendelet tervezetét, a melyet most terjesztett a jog és pénzügyi bizottság elé Vecsey Imre elnök. A szabályrendelet magában foglalja a vízvezetési szabályrendeletet, s a vízdíj szabályzatot. Elnöki helyettes polgármester kéri a bizottság tagjait, hogy szóljanak hozzá a szabályrendelet tervezetéhez, a melyet a bizottság tagjai már kinyomtatva kaptak kézhez.

Megindult a vita.

Aczél Géza főmérnök azt javasolja, hogy a szabályrendeletet első sorban általánosságban tárgyalják.

Márton Imre azt kérdezi, hogy a vízvezeték tervezete a város, vagy magán vállalkozók által valósíttatik-e meg. **Márk Endre** szerint a kérdés óvatosságot igényel. A mai tapasztalat mutatja, hogy Debreczenben kevés a víz. Ha akadnak is bő vízre, nem bizonyos, hogy az nem apad e-el egyszer. Kijelenti, hogy a vízvezeték előterjesztett tervezetét nem fogadja el.

Fejér Ferencz meglepődve hallja Márk Endre kijelentését. Kicsinyes szempontok szerint ezt a kérdést elbírálni nem lehet. A csatornázás és vízvezeték kérdése égető közegésségügyi szükség. A vízvezeték minden házra kötelezővé kell tenni. Víz lesz, ezt szakértők garantálják — elvégre ezt respektálni kell.

Roncsik Lajos szakértő véleményt kér a főmérnöktől.

Aczél Géza általánosságban megjegyzi, hogy nem kifogásolja, ha a vízvezeték mikénti berendezése megbeszélés tárgyává tétessék. Csak azt említi fel, hogy a magán vállalkozó egy pillanatra sem viseli szívében a közönség érdekeit. Visszaféjtődés lenne, ha egy magán vállalkozó zsákmányul dobnák oda a vízvezetékét.

Kiss Albert a vízvezeték nem engedni jövedelmező vállalatát tenni, mert ez közszükségletet képez. Ohajtaná, hogy kellő módon tanulmányozná azt a kérdést, vajon adhat-e elég vizet a debreczeni talaj — továbbá azt, hogy havi kezelés, vagy vállalkozó útján való berendezés lenne-e az előnyösebb?

Aczél Géza összefoglalva a felszólításokat, oda lyukad ki, hogy nem zárkózik el az elől, hogy próbaképpen a magánvállalkozók részére közpályazatot hirdessenek, de aligha lesz ennek eredménye. Ezután azt az abszurd dolgot fejtegeti, hogy a vízvezeték csak az intelligencia egy részének óhajtsa. A szegény embereknek nem kell ez, de nem kell az intelligencia nagy részének se. Ezeket a vízvezeték után fizetendő vízdíjakkal fel fogják vidítani. Szóval a főmérnök úgy beszél, hogy a vízvezeték barátai se ragudjanak rá, az ellenségek se szidják.

Márk Endre hosszasan beszél, s végül is azt mondja, hogy a vízdíjak egységárát a minimumra kell redukálni, s úgy kell pályázatot hirdetni.

Intő szó.

Fejér Ferencz dr. ha ismét felszólal, azt csak azért teszi, mert még mindig nyomja a mellét az a rettenetes por, a melyet az ember nyarankint felsziv. A kinek nyaralója van s olyan helyzetben van hogyan élvezheti a nyarat, az könnyen beszélhet. De aki a nyári idő alatt a bentlakásra van utalva az olykor olykor megdöbbenve konstatálja, hogy az országban Debreczenben hal meg a legtöbb tüdővészese hogy itt van a legrosszabb levegő. Ne ki sérletezzen hát Debreczen magánvállalatokkal. Ha áldozatba is kerül, csinálja meg ezt a dolgot maga a város. Kéri a bizottságot, hogy a szabályrendeletet fogadja el tárgyalás lapjával.

Aczél Géza ismételt felszólítása után dr. **Magoss György** tiszti főügyész kijelenti, hogy szavazatát arra adja, hogy a vízvezeték a város házilag építtesse ki. Az ő aggodalmát a vízszerezésre vonatkozólag elosztottak — éppen azért szólal fel a vízvezeték melletti létesítése mellett.

Márton Imre utolsó felszólalásában a vállalkozó rendszer mellett nyilatkozik, míg **Szánthó Sámuel** dr. reális alapokon nyugvó beszédben kimutatja, hogy csak házi kezelés mellett lehet létesíteni a vízvezetékét.

Aczél Géza vitát záró felszólalása után **Vecsey Imre** felteszi a kérdést, elfogadja-e a bizottság az előadói javaslatot, amely úgy szól, hogy a vízvezeték házi kezelésben épüljön fel.

A bizottság általánosságban elfogadja az előadói előterjesztést, a mi azt jelenti, hogy a vállalkozóval való tárgyalás esedik.

A részletes tárgyaláshoz a jövő hét folyamán kezd a bizottság.

A romantika még nem ért véget.

Megtagadott dispenczió.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 9.

Medve Miklós és **Sárosi Paula** regényének még nincs vége. A házasságba, amelyet a szerelmesek tegnap márjűgy volt, hogy megkötnék, beleszólt Szvacsiná Géza kolozsvári polgármester.

Mint a kolozsvári Őr írja az egybekelni készülő ifju pár mellőzni óhajtván a törvényszerű két heti kihirdetését, dispenczióért folyamodott Szvacsiná Géza polgármesterhez, méltán remélve, hogy a város feje élni fog diszkrecionális jogával és felmenti őket e kis formaság alól. Szvacsiná polgármester azonban elutasította a kérelmezőket, mire a mátkapár e határozatot megfélebbezte a belügyminisztériumhoz s a völegény fel is utazott Budapestre hogy ott személyesen járjon el ügyében. Valószínű, hogy a belügyminiszter megadja a felmentvényt és Sárosi Paula nemsokára fejére teheti a menyasszonyi koszorút. Egyébként abban az esetben is, ha a belügyminiszter szintén tagadó feleletet adna — csupán néhány napi késedelemről lenne szó természetesen, s Medve, oly regényes előzmény után végre még is csak nejevé teszi a primadonnát. Sárosi, mint asszony, csak virágvasárnapig marad a kolozsvári társulat kebelében, aztán a szinpadról végleg visszavonulni készül.

Küzdelem az erdőőrrel.

Esküdtszéki tárgyalás.

Debreczen, október 10.

A második esküdtszéki tárgyaláson az esküdteknek egy homályos és véres ügyben kell igazságot tenniük ma. Egy vadőr áll előttök emberölés kísérletével terhelve. — A tárgyalásról tudósítók a következőket jelenti.

Folyó év tavaszán, május 21-én történt, hogy a késő éjjeli órákban eszméletlen állapotban szállították be a kórházba Tóth Sándor vámospécsi születésű 43 éves, nős majorost. Irtózatos löseb tátongett a hátán a baloldali lapoczkája alatt. — E sebet pedig dulakodás közben kapta. A dulakodás előzményei ezek:

A végzetes éjszaka előtt, szombaton délután átment gazdája, Kozma Péter tanujáról, Budaházi Sándor gazdaságába oly czélből, hogy innen fegyvert kérjen. A fegyverre azért volt szüksége, mert a vetésre nagyon kártékony szarkák elszaporodtak s ezeket akarta kiirtani.

Budaházy Sándor gazdaságában tényleg kapott fegyvert. Mikor az est beállott, Tóth Sándor a puskát magához vette és azonnal leszállt. A mint Tóth Sándor itt a szarkákra várt, nem sok idő múlva arra jött a vadásztársulat vadőre Benke Sándor. Benke amint Tóthot a vadászfegyverrel a

vállán meglátta, az hitte, hogy vadörzöval van dolga, kérdőre vonta és a fegyver átadását követelte. Tóth nem tudott védekezni és a fegyvert a vadörnek oda is adta. Alig ment azonban el Benke Sándor, eszébe jutott, hogy a fegyver sem az övé, nem az ő tulajdona és neki azzal számolni kell. Utána ment tehát a szomszédos tanyába Benkőnek és a fegyver visszaszolgáltatását követelte.

Benke ezt azonban határozottan megtagadta. Ekkor dulakodni kezdtek. A vadör azonban erősebb volt s így Tóth maradt alul. Tóth a dulakodás közben — mint a tanuk mondják — kést vett volna elő, erre Benkő pedig löött.

A dulakodásból Benke menekült meg épbőrrel, míg Tóth veszedelmes lösebet kapott.

Ennek folytán a rendőrség megindította a vizsgálatot és az ügyet áttette az ügyészséghez. Az ügyészség Tóth Sándort is, Benke Sándort is vád alá helyezte. Tóth Sándort hatóság ellen elkövetett erőszak miatt, mert a vadörnek a fegyver átadásánál ellene szegült, Benke Sándort pedig szándékos emberölés büntette miatt.

A debreczeni kir. törvényszék kedden délelőtt vette tárgyalás alá Tóth és Benke Sándor ügyét.

A tárgyalást dr. Szűcs Miklós törvényszéki elnök vezette, a vádhatóságot Bálint altügyész képviselte.

Kedden tanu kihallgatások voltak. A tanuk vallomásai nem világosak, ellentmondások s nagyon nehéz bőlőlük eligazodni. A tárgyalás még késő estig folyt. Vád és védő beszédekre csak ma kerül a sor. Az ítélet a késő esteli órákra várható.

Vármegyénk és vidéke.

Megutálta önmagát.

Szégyenletében öngyilkos lett.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 10.

Az élet nehéz, küzdelmei, viszontagságai között sok ember esztét veszítve, a süllyedés lejtőjén halad a biztos veszélybe. Némelyek könnyelmű, ledér életűeknek, némelyek szerencsétlen, összeférhetetlen természetűeknek, mások részegeskedésüknek köszönhetik szomorú sorsukat. Az élet mozgalmas piacznán, ha a napi események krónikása elé kerül egy-egy ilyen áldozat, részvéttel veszi kezébe a tollat és rója nyomda festék alá a megtévelyedett vagy elpusztult szerencsétlen esetét. Hajdunánási tudósítónk egy ilyen könnyű véru, italszerető asszony végzetes tragédiájáról a következőket jelenti lapunknak:

Mónus Gáborné Reszege Zsófia már az élet alkonyán ballagó öreg, eltörődött asszony volt. Nem volt más bűne, mint túlságosan szerette az alkoholt. Százszor megfogadta, százszor megesküdött reá, hogy nem iszik többet, hogy felé sem néz az ivóhelyeknek. Könnyelmű, rosszra hajló természetű azonban minden esetben megtörte elhatározását. Kezde fiatal asszony korától, öreg napjaig alig volt nap, mikor nem ivott, és a mikor nem történt vele valami megvetni való dolog. Ilyen állapotok között morzsolta le ő hosszú, sok küzdelmet látott életét. Az ital utáni vágyakozása késő, törődött korában sem hagyta el. Végtére is öntudatra ébredve, megszegyelte a világtól magát és 10 csomó gyufát feloldott és megitta azt. Nem halt meg rögtön, így a rendőrségnek ideje volt kihallgatni a halálra szánt öreg nőt. Halálos ágyán, élete utolsó perceiben bánta meg egész élete könnyelmű ledér cselekedeteit. Sirva diktálta tollba, hogy res-

telte élete sok herceze-hurczáját nem akart tovább világ csufja lenni, tehát ezért oltotta ki életét. Ez volt Reszege Zsófia szomorú tragédiája s azért sajnálja az egész falu.

Az akaratos polgármester. Hajdu szoboszló nemes urai, városi tanácsa huzamosabb idő óta felháborodva nézik azt a közigazgatási semmittevést, amelynek egyedüli és főokozója: a polgármester elaggott kora és az ebben rejlő munka és igazgatási képtelenségei. Már pedig amai korban, egy számottevő városnak az élén kultur embernek kell állani, mert ha mult századbeli szemüvegen keresztül nézzük és intézzük a városi ügyeket és a mult századbeli antik vélekedésekkel állunk vezérnek és veszük kezünkbe a vezető szerepet akkor nem a fokozatos előrehaladás, nem a modern intézkedések teremnek az elvetett magok nyomában, hanem jelentéktelen, időtlen szörnyszülöttek, amelyek alkalmasok akár egy várost is nevetségessé tenni. Ezt nem akarja megérteni Hajdusoboszló város eltörődött, nyugalomra megérett polgármestere. Hasztalan kéri, hasztalan tanácsolják neki, hogy mondjon már le, népszerűségét teljesen elveszítette s a közigazgatási élet vezetésére ma már alkalmatlan személynek bizonyult. Hiába ő csak nem akar lemondani, hanem élni és uralkodni kíván. Na de majd csak elérkezik a restauráció napja és megoldódik a bizalom kérdése is. A szoboszlókat ezt a percet várják a legnehezebben.

Izgalmas rablókaland. Taricska Károly baránci gazda családját kellemetlen látogatás zavarta meg az éjszaka. A háznép mély álmából különös zajra riadt. Valaki az ablakot feszegette. Az asszony volt az első aki felébredt, s konyhakéssel közeledett az ablakhoz, ahol már látszott a felkapaszkodó alak a homályban. A zajra fölnesselt a gazda is, aki hirtelenében széket ragadott s teljes erejével csapott vele az ablak felé, de oly szerencsétlenül, hogy a hatalmas ütés a feleségét érte. Az asszony éles sikoltással alétan rogyott le, az ura pedig most már revolverrel lött ki az ablakon, mire az éjjeli látogatot menekülni igyekezett Taricska erre kiugrott az udvarra, s a kellemetlen vendéget, akiben Görbe András baránci legényre ismert, hatalmasan helybenhagyva kiverte a portájáról. A gazda másnap jelentést tett az esetről a csendőröknek. Az asszony állapota súlyos.

Az aszfalt Tiszafüreden. Tiszafüredről írják: Az elmúlt nyár folyamán a községi előjáróság a lakosoknak kötelezővé tette a fúteza mindkét oldalát aszfaltgyalogjáróval ellátni. Az angol aszfalt részvénytársaság a munkát csahamar elvégezte s ezáltal megszépítette Tiszafüredet.

Döntés a Zilahy pályázat ügyében.

A díjat megosztották. — Egy titokzatos pályázó.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, október 10.

A Zilahy-féle drámai pályázat bíráló bizottsága ma délután 4 órakor tartotta döntő értekezletét. Jelen voltak a döntésen Oláh Károly színházi felügyelő elnöklete alatt Kardos Albert, Szakács Andor és Szávay Gyula bírálók, míg Zilahy Gyula, a pályadíj kifizetője és a bíráló bizottság tagja írásban adta elő a maga véleményét. A bíráló bizottság a beérkezett 13 pályamű közül egyet sem zárt ki a versenyből, de egyet sem talált olyannak, a

mely a kifizető feladatát teljesen megoldotta volna.

A bizottság szótöbbséggel mégis kimondotta, hogy kiadja a jutalmat és pedig megosztja. Az ifju Csokonai (jelige: Ó élet, ó szerelem, ó ne játszatok velem!) és Lilla (jelige: Kedv, remények, Lillák) művek között, ezenkívül elismerő figyelemre és szinpad elöadásra méltóknak jelölte meg a Csokonai és Lilla (jelige: A szerelem mindent pótol stb.) valamint a Csokonai Vitéz Mihály (jelige: Hitem szép szavadnak stb. darabokat.

„Az ifju Csokonai“ című, 500 koronával jutalmazott komédiának szerzője Homonnai Albert nagyváradi ügyvédjelölt, a „Lilla“ címűnek jelíges levelében nem volt név, hanem az a megjegyzés foglaltatott, hogy a szerző csak a díj elnyerése esetén nevezi meg magát.

A pályaművek Kardos Albertól, a Csokonai-kör titkáráról vehetők át.

A jelíges levelek felbontása a bírálóknak nagy meglepetést okozott. Mindenki azt hitte, hogy valamelyik ismerős fővárosi író neve bukkan elő a jelíges levélből, és ime kitűnt, hogy az egyik darabot egy eddig ismeretlen nevű nagyváradi ügyvédjelölt írta, a másik szerzője pedig meg sem nevezi magát.

Homonnai Albert eddig is foglalkozott ugyan az irodalommal, de ismerősei nem sejtettek benne vigjáték írói hajlandóságot. Homonnai Nagyváradon lakik, az ottan megjelenő „Nagyvárad“ című lapban szokott verseket és tárczákat írni. Egyébként igen talentumos, képzett ifju, s tevékeny részt vesz a nemzetközi szociáldemokrata mozgalmokban.

A másik szerző, a ki eddig még az ismeretlenség homályában rejtőzik hír szerint debreczeni író. A mai nap folyamán kifog derülni, hogy kicsoda.

Színház.

Heti műsor.

Szerda Erény utjai vigjáték B.
Csütörtök Baba operette C.
Péntek Aszfalt betyár énekes bohózat A.
Szombat Nagyapó énekes vigjáték B

Faust. Amikor a komoly muzsa hallatja a szavát színházunkban, azonnal megváltozik úgy a szinpad, mint a nézőtér képe. Tegnap este másodsor hozta színre Fausztot Zilahy Gyula, s a tegnapi előadás ép úgy, mint az első teljes méltánylásban részesült a közönség részéről. Az opera főszereplői Zilahyné, Föthy Frida, Békefi, Polgár. Radó Anna, és Arkossi voltak.

Csepürágók. A színház igazgatósága egy végtelen bájos, finom muzsikájú operett előadására készül. Az operett címe a Csepürágók. A komédiás életből van merítve tárgya. A libretto színes tömör sokszor drámai — a zene lágy, fülbemászó — csupa ötlet és pezsgő clevenség. A darabot annak

idején Leszkay András importálta Párisból. Ezzel nyitotta meg az aradi nyári szinkört. Előadták azóta a Magyar színházban, Kassán és Nagyváradon, s mindenütt fényes sikert aratott. A fényes operettből már folynak a próbák a színpadon — s valószínű, hogy e hónap végén színre is kerül a darab.

Az „**Ember tragédiája**”. A legnagyobb magyar drámai alkotás írója *Madách* negyven év óta porlad már sírjában s az elmúlt egész idő alatt — bár sok kiválót produkáltak a drámai irodalom terén, — de az „Ember tragédiájához” foghatót egyet sem. *Madách* örökbecsű műve, az örök igazságok bibliája, melyet szintársulatunk fényes kiállításban hoz színre a jövő héten. Az előadásban közreműködik a drámai társulat minden tagja s a tömeges jelenésekben 60 statisztá. *Ádámot* Ternyei játssza, a kit mint drámai színészt csak legutóbb méltattak érdeme szerint a helyi lapok. *Jeszenskyné Évát* tanulata be nagy ambícióval. *Szakács Luciferje* már a kolozsvári nemzeti színházban nagy művészi sikert aratott. A darabból napnap után serényen folynak a próbák.

Színházi hírek. Ma este az „*Erény utjai*” című vígjáték kerül színre, az egyik vezető szerepben *Almási Lolával*.

Holnap a *Boszorkány* *Sardou* híres drámája kerül színre *J. Csáder Irén*nel a főszerepben, a ki a múlt szezonban is oly nagy sikerrel játszotta ezt a szerepet. Pénteken a „*Baba*” kerül színre és így a hirdett *Aszfalt betyár* e hét műsoráról lemarad.

Érdekes ujdonság. *Várad* *Aladár* nagyváradai zenetanár, aki egyszermind igen talentumos zeneszerző is, *Daysi* címmel egy két felvonásos eredeti operettet nyújtott be *Zilahy Gyulához* előadás végett. *Zilahy* a pompás operettet legközelebb műsorra tűzi.

Minden új előfizetőnk, még azok is, kik most előfizetnek, megkapják ingyen a december hó elején megjelenő 320 oldalra terjedő teljes címtárral ellátott nagy képes naptárunkat. Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól. Helyben 1 óra 1 korona, vidékre 1 óra 1 korona 50 fillér. Megrendelhető telefon útján is.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.
Szerkesztőségi ó. : d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2 ó.
Szerkesztőség és kiadóhivatal *Piac-utca 47* szám

Betiltott fáklyás menet.

Elmaradt ifjúsági tüntetés.

Az a nagy arányú tüntetés, melyre napok óta oly nagy lelkesedéssel készült az akadémia hazafias polgársága, egy váratlan esemény folytán elmaradt.

Az akadémia rectora *Dr. Ferenczy Gyula* ugyanis betiltotta a fáklyás menetet és óva intette az ifjúságot mindenféle felvonulástól és tüntetéstől, ugyanis értésére jutott az igazgatónak, hogy a szocialisták is ugyanazon időben és helyen szintén nagy tüntetésre

készülnek, s a felvonuláshoz a főkapitánytól az engedélyt megnyerték. *Dr. Ferenczy Gyula*, ki az ifjúság javát mindig szíven viseli, nem akarta az akadémia polgárságát egy esetleg bekövetkező véres összeütközés áldozatává tenni és ezért vont be a legutolsó pillanatban az engedélyt.

A rektor intézkedése után délután 5 órakor megjelent a polgármesteri hivatalban *Barkaszy Károly* theologus, s az ott levő *Dr. Vargha Elemér* polgármesteri titkárnak bejelentette, hogy a fáklyásmenetre vonatkozó engedélyt nem veszi az ifjúság igénybe. Ezt az intézkedést a polgármesteri hivatalban tudomásul vették, és értesítették róla *Végh Gyula* rendőrfőkapitányt. Az ifjúság a fáklyásmenetet értesülésünk szerint később mégis meg fogja tartani.

Érdekes, hogy a Fő-utcai kereskedők és kávéház tulajdonosok már előre készültek az ilyen felvonulásokkal együtt járó tüntetésekre. Az üzletek vasfüggönyeit lehúzták, a Hungária kávéház *Arany János-utcai* ablakait pláne bedeszkázták. Az elővigyázat a fáklyásmenet elmaradása folytán ezuttal felesleges volt.

Személyi hírek. *Clair Vilmos* altábornagy tegnap Debreczenben időzött. *Fischer Colbrie Ágost* kassai helyettes püspök tegnap rövid ideig Debreczenben tartózkodott. *Dr. Baksa Lajos* a tiszántúli egyházközség tanácsbírója Debreczenben időzött.

Lómészárszék Debreczenben. Debreczen város törvényhatósági bizottságának több tagja, mint értesülünk, indítványt terjeszt az októberi közgyűléshez, amelyben kimondatni kéri, hogy utasítsák a tanács egy lómészárszék felállítására vonatkozó tervvel a törvényhatóság plenuma elé lépni. A terv nagyon üdvös és életre való. A tiszta lóhusnak Budapesten a minap nyitottak mészárszéket, s azóta a lóhus nagy kelendőségnek örvend. Debreczenben is csak ezen a módon lehetne a husárak emelkedését megakadályozni. A törvényhatóság épen ezért csak a szegény emberek sorsán könnyít, ha a tanácsot gyors proпозиció megtevésére utasítja.

Az akadémia ifjúság torna-köre. Széleskörű mozgalom indult meg most az akadémiai ifjúság körében *Papp László* senior kezdeményezésére. A főiskolai ifjúságnak ugyanis mindez ideig nincsen sem köre, sem alkalmas helye, hol magát testileg is erősíthetné, ezdhetné s fejleszthesse. E hiányon akar segíteni az akadémia rectora *Dr. Ferenczy Gyula*, ki az ifjúságnak nemcsak szellemi, hanem testi fejlődését is elősegíteni óhajtja. Felszólítására mozgalom indult meg ez irányban az akadémia ifjúság körében, kik két pártra oszlottak. Az egyik párt úgy gondolja ezt megvalósíthatónak, ha az akadémiai ifjúság mindannyian belép-

nek a Debreczeni Torna Egyesületbe, a hol is számukra való tekintettel igen mérsékelt tagsági díjat fizetnének. A másik párt ellenben a Collégium tornaterét óhajtja megnyerni e célra. A különböző nézetek kiegyenlítése végett és hogy a terv kivételére nézve megállapodásra jussanak, *Papp László* senior f. hó 12-én d. u. 5 órára az akadémiai VIII. számú terembe értekezletre hívta össze az ifjúságot.

Katonai készenlét. Tegnap este, a mlnt azt lapunk más helyén megírtuk, nagy tüntetésre készült Debreczen. Azt hitte mindenki, hogy a kollégiumi ifjúság által tervezett fáklyás menet után nagy és véres összeütközés lesz a szocialisták és a diákok közt. A tüntetés elmaradt, a minek természetesen a debreczeni kereskedők és vendéglősök örvendenek a legjobban. Mint értesülünk, abban az esetben, ha a fáklyás menetet megtartották volna, s valami zavargás üt ki — hatalmas katonai erő állott volna a főkapitány rendelkezésére. A honvédszár ezred egy százada, s a 39 ik gyalogezred két százada állott délután 5 órától teljes készenlétben. Este 8 órakor volt aztán a lefuvás, s a katonák aztán felvonulhattak a lakotanya szobáiba.

Halálozás. *Csabay Zsuzsánna* özv. polgár *Köváry Sándorné* asszony folyó hó 10-én meghalt. Földi részei f. hó 12-én délután 2 órakor fognak *Sziv-utca 21* ik számú háztól a ref. egyház szertartása szerint a *Várnd utcai* temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. A temetést *Dankó M.* tem. int. rendezi.

Nem akart kocsiskodni. *Furfangos* bérkocsisra akadt *Kasztyó György* a *Falk* kefégyár kocsisa. Eiment a 29-ik sz. bérkocsisához és megrendelte azt kedden déli 12 órára és adott neki egy korona foglalót is. Későbbben aztán a kocsis elment *Kosztjóhoz*, hogy lovait eladta, tehát nem mehet el. — *Kosztjó* jött tehát más kocsit keresni és meglepetésére a megrendelt kocsit megtalálta. Felszólította, hogy most már jöjjön és teljesítse az elvállalt fuvarját. Ő azt megtagadta és a koronát sem adta vissza. A becsapott kocsis jelentést tett az esetről a rendőrségen.

A máséba garásdalkodtak. *Schvarcz Adolf* Nyugati utca 8. sz. a. szállásadónak kellemetlen vendége akadt az éjszaka. *Gabos Géza* és neje bementek hozzá és szállást kértek. *Schvarcz* annak rendje és módja szerint adott. A jövevények okmányait elvette és bezárta a szekrényében, aztán ők eltávoztak. A beszállított vendégek ezt észrevették és új lakásukon kutatni kezdtek. Feltörték a szekrényt a saját okmányukat onnan elvették. De nem elégedtek meg ezzel. Hanem összeszedték *Schvarczéknak* egy csomó fehérneműjét is. Aztán kerekét oldottak. A megkárosítottak a kellemetlen vendégeket feljelentették a rendőrségen.

Megtámadott rendőr. *Kalmár János* *Jókai-utca 46.* sz. a. lakó közmivességéd azon veszedelmes atyafiak közé tartozik, akik ha nehéz a fejük, nem ismernek határt. *Kalmár* okoskodásaiba végre a rendőrség is beleavatkozott. Amint a dühöngő *Kalmárt*

Higgye el!

hogy **Wallerstein Fülöp** fiai régi jónevű **rőfös** üzletében legjobban vásárolhat és már 1 frtos vásárlásnál egészen ingyen életnagyságu fényképet kap. Női- és gyermek felöltők nagy választékban.

a rendőrök leakarták fülelni, az egyiket kapukulcsával úgy fejbe csapta, hogy a vér menten előntötte a fejét. Bevitték a dühöngő atyafit a rendőrségre s egyben megindult ellene az eljárás, hatóság ellen elkövetett erőszak czimén.

— Mi lesz már a piacokkal.

Debreczen város már évek óta kísérletezik a piacok mikénti elhelyezésével. Dobja ide oda azokat s végeredményében, mikor a piacok helyes beosztásáról van szó, őszintén egy suba alatt bevallják, hogy bizony a piacok mai elrendezése sem praktikus, se nem felel meg a közönség igényeinek. Ha a gazdaszony rendesen akar vásárolni, akkor feltétlenül be kell járnia az egész várost kezdve a Miklós-utcai liba vásártól, a Simonffy-utcai játék piaczon keresztül a csapó-utcai piaczig. Nem ér semmitsem az az állapot. Megcsufolása ez a jó izlésnek és helyes gondolkodásnak. Épen itt volna már az ideje, ha a vásárcsarnok és a piacok végleges rendezéséről csevegnének. A piac tervszerű elrendezéséről szeretnénk már hallani valamit. Szeretnők már a közönség érdekében megjegyzéseinket a tervreztire megtenni. Vagy e kérdést is unokáink fogják ad akta tenni.

— Az osztályosorsjáték huzása.

Budapesti tudósítónk jeienti: Az osztályosorsjáték mai huzásán a következő számok nyertek:

25.000 koronát nyert: 56182.
15.000 koronát nyert: 64921.
10.000 koronát nyertek: 6877 12166
75675

50000 koronát nyertek: 32585 91350
2000 koronát nyertek: 1526 3568 4238
5379 9732 10795 13496 17526 19490 25642
36425 4029 42058 48679 56268 57918 60689
61245 62480 63776 63967 65119 66482
69900 73964 76825 89206 89815 92982
96161 1011892.

1000 koronát nyertek: 348 1970 3001
4767 5645 6046 8351 12566 20039 21700
21747 25194 25556 25697 25712 26835
30213 32527 34439 34849 34971 36335
42365 36589 48247 48610 51015 54218
56999 57706 67050 68012 68018 69993
70829 72563 73547 73752 78480 83148
87270 88188 91180 95344 101746 101773
102111 103492 105252 105417 106891.

500 koronát nyertek: 8457 6264 7461
8336 9846 10239 12009 12177 12762 13466
14464 15434 15475 16950 21660 23929
24159 24314 2673 29861 33435 35516
37046 37784 38398 38811 41915 42802
42971 44387 44892 44672 46561 47096
48264 50664 54048 55363 55872 56799
62233 64764 66112 71144 72948 73218
78597 79135 81671 83940 84098 86341
88422 89482 91920 91985 92121 92293
92463 92630 93709 95539 97421 97462
101039 101335 101501 101746 102164
102485 107841.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **A bérkocsis álma.** A mai világban bizony nagyon óvatosnak kell lenni, ha azt akarja az ember, hogy egy vagy más holmija el ne vesszék. Beke István bérkocsissal azonban álomossága elfelejtette, hogy Debreczenben rablóvilágot élünk, mert mára virradó éjszakán beült kocsijába és átadta magát az édes pihenésnek. Veszére tette, mert míg aludt, addig valami éjszakai tolvaj 60 korona értékű lópokróczát a kocsi ülésről ellopta. A megkárosított kocsis bejelentette az esetet a rendőrségen. A nyomozás megindult.

— **Se bőr, se pénz.** Kovács István timár kiment a keddi bőr vásárra és ott Schwarcz József ujfahértói borkereskedőtől egy darab 10 korona értékű nyers marha

bőrt vásárolt. Más dolgai s volt a vásárba, azért megkérte Schwarczot, őrizze meg dolgainak elvégzéséig a bőrt. Schwarcz erre készségesen vállalkozott. Mikor azonban Kovács visszament a vásárba, sem Schwarczot, sem a bőrt nem találta ott. Kutatni kezdett Schwarcz és a bőr után. A bőrt megtalálta egyik timár társánál, aki ugyan csak 10 koronát adott a bőrért, Schwarczot azonban nem. Felhagyott tehát a kutatással és a továbbiakat a rendőrségre bizta.

— **Meghaltak.** Tegnap nap folyamán a következő halálozásokat jelentettek be az anyakönyvi hivatalba. Kozák Veronáé. ev. 20 hónapos. Özv. Mocsok Mihályné ev. ref. 55 éves. Özv. Kovács Mihályné ev. ref. 84 éves.

— **A teher kocsis vitézkedése.** Jó kedélyhangulata lehetett Szigetközi Báliot teherhordó kocsiának, mert ugyancsak legénykedett a tegnapi bőrvásárban. Főleg Főrszt János miskolci borkereskedővel nem nagyon szimpatizált. Ennek elég durva modorban sietett is kifejezést adni. Sőt mikor Főrszt védekezett, felkapott egy vasrudat és azzal fenyegette, ha el nem hallgat, hát fejét veszi. Főrszt Jánvs látva, hogy nincs kivel beszélni, szólott a közeli rendőrnék. A rendőr aztán az esetet bejelentette a rendőrségen. A vitézkedő teherkocsist a jó izlésre a rendőrség fogja kioktatni.

— **Olcso könyvek Debreczen multjáról.** Zoltai Lajos történelmi munkái közül olcsón megszerezhetők a következők: „Debreczen a török uralom végén.” Három térképpel 212 oldal. Ára 2 kor. 40 fill. „Debreczen és vidékének urai 1200—1500 között.” Egy térképpel és 4 rajzzal, nagy 8 rét, 42 oldal. Negyven fillér vidékre 10 fillér postaköltséggel több. Megrendeléseket elfogad a szerző, a városházán.

x **Használdja** a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca Arany-egyszarvu gyógyszerértár.

A dunai katasztrófa.

Kit terhel a felelősség?

Tegnap lapunk távirati rovatában hirt adtunk arról a szerencsétlenségről, mely az éjjel történt a főváros alatt a Dunán, s amely szerencsétlenségnek ismét a vétkes könnyelműség és mulasztás az okozója.

Éjjel óta, amikor a szerencsétlenség történt, egészen mostanáig folyik a vizsgálat a rendőrségen, amely azt fogja kideríteni, kit terhel a felelősség ezért a végzetes szerencsétlenségért. A Monostor Szigetről jövő Feri nevű dereglye, Bógyi Mihály dereglyés kormányzóva, vagy a Dunagözhajósai társaság A'uta nevű gözöse, mely Porszász Lajos kapitány gondjaira volt bízva.

A szerencsétlenség az Erzsébet-híd közelében történt, s annyi már bizonyosnak látszik, hogy Bógyi Mihály dereglyés is állva szundított a kormányrud mellett és amikor feleszmélt és meglátta a közelgő veszedelmet, kitérni előle nem tudott, csak arra szorítkozott, hogy a kis lámpását lóbálgassa és ordítson.

De vele ordított 20 ember és ennek a huszonegynek halálüvöltését nem hallották meg az Alután, ahol ebben a szomorú históriában egy rossz szöviccet alkalmazva, melyet az éjjel korpoltáltak, mindenki aludt, a kapitánytól le a kikötő matrózsig.

Ezt az alvást persze tagadja mind a két „kapitány” sőt Porszász Lajos azt állítja, hogy a dereglyén semmiféle világitási jelzés nem volt. Azok a tanúk akik a kik a szerencsétlenség percében a hidon és ó partokon voltak, azt vallják, hogy volt lámpa, a lámpát lóbálgatták is és kibálgatták hozzá, hogy az emberek ereiben megfagyott a vér.

A vizsgálatot Naszády rendőrfogalmazó és Tóth Lajos rendőrkapitány vezetik.

Összesen 9 embert vittek el a Rókúsbahová egy mint hulla érkezett (még a mentőkocsiban halt meg), nyolczan pedig (mint a kórházban erről meggyőződünk) veszélyen kívül vannak. Három hulat még a szerencsétlenség után kifogtak, a többiit sokáig kerestek és most a Duna kanyarulatnál, a Csepelszigeten és a partokon lesik, hogy a víz kisodorja őket.

A dereglyén nem miat a reggeli lapok írják huszan voltak, hanem többen, legalább is huszonötön, csak a kórházban fekvők kihaligatása után lehet majd megállapítani, hányan és kik voltak.

A rendőrség a vizsgálat folyamán ma reggel letartóztatta Porszász Lajos kapitányt és Tóth Jánost a hajó kormányosát. A szerencsétlenségben ugyanis mindketten részeselek, de főként elmulasztottak mindennemű óvatossági rendszabályt. A vizsgálat megállapította még azt is, hogy a dereglyén összesen tizennyolczan voltak, köüők hiányoznak Makras József, Litta József, Juhász Józsefné és Báudi Jánosné. A főkapitányság megkeresésére ma reggel egy utászcsapat ment ki, mely az összekötő hidnál a soroksári Duna ágnál és az oldalt fekvő réteken kutat a holtak után.

A hazafiatlan főrendiház.

Uj választások előtt.

A képviselők nem kapnak fizetést.

Erővel elviszik az ország pénzét.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 10.

A képviselőház ülése után ma délután a főrendiház tartott ülést, hogy tudomásul vegye a királyi kéziratot, a mellyel a képviselőház december 19-ig elnapoltatott.

A főrendiház ülésén Csáky Albin gróf elnökölt. A kormány tagjai itt sem jelentek meg. A gyűlést délután 5 órakor nyitotta meg az elnök. A formások elintézése után báró Prónay Dezső emelkedett szólásra. Ez esztendőben — mondotta, — már harmadik ízben történik meg, hogy a képviselőházat elnapolják. Ezért a kormányt teszi felelőssé. Lendületes beszéd kíséretében határozati javaslatot terjesztett elő, a melynek lényege a következő:

A királyi kéziratnak irattárba való helyezése mellett kijelenti a főrendiház, hogy az elnapolásokban a magyar alkotmány teljes gyöngítését látja, ez ellen pedig teljes erővel tiltakozik.

Beöthy Zolt ezzel szemben szintén határozati javaslatot terjeszt elő.

— A királyi kézirat hódolattal tudomásul vétetik. — Aggodalmának ad azonban kifejezést a főrendiház a mai állapotok miatt, és reményli, hogy a parlamenti pártok meg fogják találni az utat, a mely a nemzetet a csendes munkához vezeti.

Rákosi Jenő és Széchenyi Viktor gróf, Prónay Dezső báró határozati javaslatát pártolják,

Prónay Dezső szerint látszólag nincs ellentét a két határozati javaslat között, lényegileg azonban van. Az

ünnepélyes tiltakozás erejét nem szabad meggyöngítei.

Gróf Csáky Albin elnök jelentette ezután, hogy névszerinti szavazást kértek, a mit ő el is rendelt. A névszerinti szavazás eredménye az lett, hogy 50 szóval 42 ellenében a Beöthy Zsolt téle határozati javaslatot fogadták el a főrendek. Az ülés fél 9 órakor ért véget.

Az abszolút kormány.

Beavatott politikusok véleménye szerint az új kormány rekonstrukciója már nem késik sokáig. A Fejérvári kabinet a decemberi ülésen be fogja terjeszteni új programját. A program magában foglalja a költségvetést, ujoncz jutalékot, általános választói jogot. Ha **kormány ezzel nem boldogul, decemberben megörténik a Ház feloszlását.**

Képviselői körökben ma azt beszélték, hogy a kormány azért napoltatta el a Házat decemberig, mert erőszakkal akar ujonczoztatni és adót szedetni.

Nincs fizetés.

Justh Gyula a képviselőház elnöke ma a képviselőházban kijelentette, hogy a november elsejétől kijáró képviselői fizetéseket nem utalványoztatja ki, mert nincs megszavazott költségvetés.

Visszik a pénzünköt.

Budapesti tudósítónk azt telefonálja, hogy a Neue Freue Presse ma esti száma igen érdekesen s nekünk magyaroknak tanulságosan foglalkozott a válsággal, A király a Presse szerint azért napolta el az országgyűlést, mert Magyarországon új politikát akar kezdeni. Az elnapolással az a terve, hogy a delegációkat hívassa egybe. A Presse még megjegyzi, hogy ha Magyarország nem fizeti a hadügyi költségeket, ebben az esetben erőszakkal is előteremtí a szükséges pénzt.

Az orosz forradalom.

Tiflis, okt. 10.

Tegnap a város több helyén bombákat vetettek. Egy bomba a helytartó palotája közelében fekvő kaszárnya mellett robbant fel. Egy kozákok megölt, 11-et megsebesített. Egy más kaszárnya közelében 6 bombát vetettek, a melyek közül 4 felrobbant és közben három kozák megsebesült. Ugyanitt egy georgiait megölve találtak. Egy más georgiait gyanúsítottak, hogy bombát vetett és letartóztatták.

Beperelték a trónörökösöt.

Pádua, okt. 10. Ferencz Ferdinánd királyi herceg itteni birtokainak bérlelője, Duse Bernardre 41,076 lira fizetése végett az itteni törvényszéknél keresetet indított a királyi herceg ellen. A bérleti szerződésben a királyi herceg arra kötelezte magát, hogy a bérletnek a víz által okozott károkat meg fogja téríteni. A Rialto-csatorna ki-

áradása következtében Duse nagy károkat szenvedett és e miatt pört indított Ferencz Ferdinánd királyi herceg ellen. A törvényszék november 23-ára tűzte ki a tárgyalást, amelyre a királyi herceget is megidézte, a ki természetesen nem fog személyesen megjelenni, hanem képviseltetni fogja magát.

A darabantok kinevezése.

Budapest, okt. 10. A Fejérvári kormány kinevezését két nappal az országgyűlés elnapolása utánra várják, **Október 12-én fog megjelenni a Fejérvári-kormány új kinevezése a hivatalos lapban** egy királyi deklaráció kíséretében.

Fokvárosi zavargások.

London, október 10. A Times jelenti Fokvárosból: Upintoni távirat jelenti, hogy Suyt-uton három transzválit fogtak el, a kik a németektől elrabolt 290 darab marhát hajtottak. A transzválialak fel voltak fegyverkezve, bár azt mondták, hogy nem tartoznak a fegyveres erőhöz. A transzválialak által ellopott állatokat visszaadták a németeknek, a telvajokat pedig a kehmardti fogságba vették.

A Talpra Magyar szedője.

Kalocsa, október 10. Ma meghalt Kalocsán Malatin György nyomdász, aki negyvennyolczban Landerer és Heckenast nyomdájában Petőfi Sándor Talpra magyar-ját kiszedte. A mikor Petőfi a Nemzeti Muzem lépcsőjéről elszavalta versét, már nyomtatásban is kézről-kézre járt a közönség közt. Ezek voltak az első nyomtatott példányok a költeménvből s ezeknek kéziratát szedte ki Malatin György. Az öreg szedő, aki nyolczvannégy éves volt, élete utolsó éveit Kalocsán töltötte el. Halálát fia, Malatin Gotthard pannonhalmi tanárképzőintézet tanár, aki József királyi herceg házában is volt nevelő és kiterjedt rokonsága gyászolja.

Egylet.

A Joghallgaték Segítő Egyesületének választmánya tegnap este tartotta ülését, melyen a pénzsegélyek, kölcsön könyvek végett beadott kérvények nyertek elintéztést és még több fontos tárgy felett határozott a választmány. Az egyesület, a mely minden évben nagyobb összegű ingyen segéllyel támogatja az arra rá szorult és érdemes joghallgatókat, ezuttal is nagyobb összegű segélyt utalványozott ki.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. Debreczeni bizományos távirati jelentése

Budapest, 1905. október 10.

Készáru 5—10 drágább, határidők szilárdak, Kezdet után gyengültek.

1905. októberi buza	16.12—14
1906. áprilisi buza	16.76—78
októberi rozs	13.10—12
1905. áprilisi rozs	13.70—72
októberi zab	13.34—36
1905. áprilisi zab	13.36—38
1906. májusi tengeri	13.34—36
1905. júliusi	—
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1905. szeptemberi repce	24.80.—00

REGÉNY-CSARNOK.

A hetes számú zárka.

29

Bűnügyi regény.

— Erről meg vagyok győződve.
— Tehát van közöttünk áruló?
— Az árulás, felelt Leo, nemcsak direkt feljelentésen alapulhat, hanem azon is, hogy itt-ott óvatlanok vagyunk és ezáltal a rendőrséget nyomunkra vezetjük, mely azután kilétünket könnyen kipuhatólja.

Miközben Leo dühös pillantást vetett a hallgatagon ülő „szenes“-re folytatta:

— De nem ezért rendeltetek ide beneteket. Az utóbbi idő eseményei arra tanítottak meg, hogy jobb lesz, ha egy időre elválnak.

De mielőtt közös munkálkodásunkat abbahagynók, még egy feladatot akarnék veletek együtt megoldani, mely — szinte biztos — mindnyájunkat gazdag emberré fog tenni. Egy idő óta Párisban tartózkodik egy fiatal, dús gazdag idegen, aki Páris Szt.-Germain elővárosának egyik szállójában lakik és költsékes életmódjával előttem is feltűnt. Két hete járok már a nyomában és most úgy ismerem már a lakását, mint a tulajdon fészketem.

— Hogy hívják? Kérdezte Tibart.

— Liprani hercegnek nevezi magát. Ha készen vagytok, nekem segíteni, úgy mindnyájan vagyont szerezhettek magatoknak.

— Topp! Kiállt fel Tibart és a „báró“.

— Mellette vagz te is? kérdezte Leo a „szenes“-től.

— Természetesen, természetesen, dadogta ha adsz egy kis gondolkodási időt.

— Belegyezzünk! felelt Leo. Tibarttal és a „báróval“ még értekezniem kell. Neked „szenes“ felajánlok kocsimban egy helyet; kocsim a külső Boulevardon vár és majd utközben elbeszélék neked mindent és megbeszélésem a legközelebbi teendőket.

A megszólított épen felelni akart. midőn a „sebhelyes asszony“ magánkiül Leo hoz rohant és jelentette, hogy odakünt két gyanus férfiú telepedett le,

— Bouguilalát fogadta őket?

— Belépésök alkalmával halkán néhány szót váltottak vele.

— És te nem ismered őket?

— Nem.

— Még sohasem voltak itten?

— Soha.

— Jó. Most elválnak és mindenki haladkat a maga útján. „Báró“, te még el-sőnek, azután te, Tibart és végül én a „szenes“-sel.

Gyorsan, gyorsan!

(Folytatjuk.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Bérlet 14 szám (A.) Bérlet 14 szám (A.)

Debreczen, szerda, 1905. október 11-én:

Az erény utjai.

Vigjáték 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Gerbier gróf	Deési Alfréd.
Cecile, neje	Almássy Lola.
Chaumette	Szakács Andor.
Bargelin	Zilahy Gyula.
Chevriere	Békés Gyula.
S mone, leánya	Szabó Irma.
Varenne	Sarkadi V.
Ginette, neje	Dinyési Jáliska
Susanne	Körösmezey M.
Phemie	Barabásné R.
Essen	Koudor Ernő.
Egy vadász	Ungváry V.
Jean	Gazdácska L.
Szobaleány	Kardos Tusi.
Inas	Barabás K.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra

az őszi divat ujdonságai.

Divat kelmék.

Angol flanellek.

Posztók Costümre.

Mosó velezek stb. stb.

Külön szőnyeg osztály.

500 koronát

fizetek annak, ki a Bartilla fogvizének használatával mellett tívege 70 fill., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/L., Sommergasse 1. — Kapható minden gyógyszerárban és droguériában — Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jó futalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 tíveget 5 kor. 20 fillérért.

Kezdődő iskolai évre

Fiúk részére fehér és színes

ing, kézellő, gallér, lábravaló.

Leányok részére Reform, em-

pir és diszkötények, alsó

szoknyák minden színbe, in-

gek, hálókötös és bugyogók

nyári és télibe. Ágyterítők 1.0

krtól, Paplanok 190 krtól.

Kész lepedők. Kendő félék

minden minőségben és nagy-

ságban

Dospoly János utóda

Főtér, Tisza-palota.

Divat ujdonságaink

az őszi idényre megérkeztek.

Női ruha és kosztüm kelmék. Bluz selymek, jó mosó barchentek és flanellek a bel- és külföld legelső gyáraiból.

Szörme boák és gallérok

női és férfi

Jäger alsóruházatok

gyönyörű választékban, szabott olcsó árakhoz.

A világhírű **francia P. D. jegyű kitűnő szabású**

fűzők

egyedüli raktára

Szabó Lajos Fiai cégnél

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Központi női kalap divatterem.

ÉRTESÍTÉS.

Ez uton hozom a t. hölgyközönség b. tudomására, hogy **London, Páris, Bécsi bevásárlási utamról** haza érkeztem és **Debreczenben** legmodernebb

női kalap divattermemet

Piacz-u. 75. sz. alatt Bankpalotával szemben a szezon legszebb legideálisabb ujdonságaival felszerelve megnyitottam, a melyre kérem a t. hölgyközönség szíves pártfogását, előre is ígérhetem, hogy fényesen berendezett női kalap divattermemben a t. vevőimet a legpontosabban kiszolgálni mindenkor főtőrekvésem leend.

Fein Matild

Piacz-utca 75,

Bankpalotával szemben.

Központi női kalap divatterem.

A Horváth-féle

gőzfűrész telepen

vágott tölgy tűzifa

100 kilogrammonként

75 kr-ért

kapható.

Nagyobb vételnél árkedvezmény.

Eladó házhelyek.

A Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreczeni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovassági lak-tanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolttatván: e házhelyek mérsékelt áron s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladó.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piacz-u. 44. sz. alatt.

Debreczen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház
küldöttsége.

Haszonbérbe kiadó

egy ösidők óta házilag
kezelt 1400 holdas **első**
rendű minőségű

tagbirtok

elegendő és szilárd gaz-
dasági épületekkel ellátva.

Komoly reflektánsok tudassák
czimüket „Prima bérlet” jelige alatt
e lap kiadóhivatalával.

Ezüst kályhák!!!

A magyar ipar diadala.

Egy hosszú esztendő viszontagságain keresztül futotta meg erős támadásoknak kitett körutjat a magyar ipar egyik kitűnő találmánya a **BRAUN N. A.-féle** szabadalmazott és törv. védett

kályha ezüst fény.

E valóságos tűzpróba után, mint egy hős badvezér diadalmasan kerül ki az ostromló silány konkurencia támadásai alól, büszkén hirdelve, hogy nem csak hazánkban, de a külföld előtt is kivívta az igazi elismerést s a magyar iparnak hirnevet és dicsőséget szerzett.

A Braun N. A.-féle kályha ezüst fény a következő kitűnő tulajdonsággal bír: a komor fekete kályhákat a szoba díszére baratságos szép ezüst színűvé változtatja át, mely színe azonban tartós marad, nem ég le, nem füstöl s szagot nem terjeszt, tehát meg kimél a sok farsztó vasporozástól, keféléstől, ami igen sok piszokkal, porozással szokott járni. E szép tulajdonságai daczára aránylag olcsó is, mert egy rendes nagyságu kályhára **1 doboz, melynek ára 50 fillér,** teljesen elegendő. Használható még: **öntött konyhak, platok, füstcsövek, cserep kályha ajiok, üstházak** stb. befestésére.

Szigoruan ügyeljünk ám a védjegyre, mert csak akkor valódi, ha minden dobozon e jegy látható.

Használati utasítás minden dobozon található.

Hajdúvármegye és Debreczen területére egyedüli fő-elárúsítók:

PÁSZTOR GYULA és TÁRSA

vasáruháza. DEBRECZEN, Csapó-utca (Bankház.)

Telefon és interurban 271.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásnak tessék válaszbélyeget csatolni.

Végkiárúsítás üzlet-felosztás miatt! Mig a készlet tart férfi-, fiu- és gyermek ruhák végkiárúsítatnak Grünfeld Adolf üzletében Debreczen, a Kistemplom mellett. Mesés olcsó árak! Félingyen!

Egy csinosan butorozott külön bejáratu szoba kiadó Szécsényi-u. 27. sz.

Kerestetik egy nagyobb birtek Hajdumegyében. Czim a kiadóban.

Egy hittanhallgató bármily tanítást elfogad. Czim a kiadóban.

Két szoba, konyha kerestetik a város központján. Czim e kiadóba.

Ugyes ügynök könnyen terjeszthető cikkhez kerestetik. Czim a kiadóban.

Okleveles taritónő, polgári és elemi tanulók tanítását a német nyelvből is elfogadja házaknál vagy lakásán. Czime Csapó-u. 81.

Teljes házi berendezés elutazás miatt olcsón eladó. Pesti utca 55. sz. a.

Raktárhelyiség azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Uzlethelyiség azonnal kiadó. Czim a kiadóban.

Egy jó családból 14—15 éves fiu tanulónak felvétetik Slachta János fűszer- és vas üzletében H. Nánáson.

Házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Uzleti könyvek félárban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49.

Fűszer- és vegyes szakmában jártas kereskedősegéd kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

3 kocsi való szín kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó ház és 300 négyszögöl föld a Szotyori telepen a Hatvan-utca végén kedvező feltételek mellett örök áron. Bolthelyiség alapítására alkalmas hely. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Tisztán kezelt kókusz-zsír 1 kg. 58 kr. Kapható Róth Antal fűszer- és csemege üzletében Csapó-u. a zenede épülettel szemben.

Használjon veszélymentes

Önborotválkozó

készüléket!!!

legkönnyebb használati módszer már első alkalommal jónak bizonyul, drbja 1 frt 25 krtól feljebb.

Kapható

Márton Gyula

rövidáru üzletében

Piac-u. 9. Csanak-ház.

Hol mindenféle acél árak, ollók, zsebkések, borotvák, hajvágó gépek legnagyobb választéka van.

Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

Takarékpénztári könyvecskékre és Chequeszámlára.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, és folyószámlákra a legelőnyösebb kamatláb mellett.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra s más ingatlanokra.

Tőzsdei megbízások

értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök

vállalkozóknak, bérlőknek és hivatalnokoknak.

Kölcsönök

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevelekre, valamint vidéki pénzüzetek részvényeire.

Értékpapírok,

érczénzek és külföldi bankjegyek beváltása és eladása.

Hitelrészes

csoportbeli váltók leszámítolása egyetemleges felelősség mellett.

Kölcsönöket ad

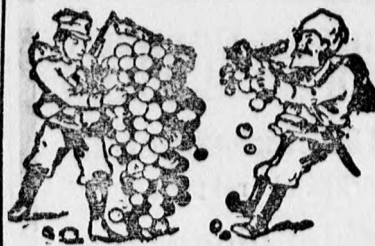
nyugdíjkepes köztisztviselőknél 10, 15 és 20 évi törlesztésre.

Beraktároz

árakat és terményt saját raktárába és azokra előleget is nyújt.

Mindenemű felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

Az elmúlt rendkívül száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti

Első Szőlőoltvány-telep

Tulajdonos: **Caspari Frigyes Medgyes, 26.** Nagyküküllő-megye.

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

A

Hollandi gyomorcsseppek

a legkitünőbb háziszer mindenemű gyomorfájásnál, gyomorgöröcsnél, emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve minden üveghez.

Kéznel tartása kiválóan ajánlható oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni mennek, vagy akik tanyákon vagy kis faluban tartózkodnak, hol baj esetén orvosi segítséghez azonnal nem juthatnak.

1 üveg „Hollandi csepp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

DEBRECZEN, városházzal szemben.

Kitüntetve az 1904. Szt. Louisi kiállításon „GRAND PRIX“-sel a legmagasabb kitüntetéssel jutalmazva.

Kérjenek csak

GLOBUS-tisztító kivonatot

mint a mellékelt rajz, mert sok éktelen utánzatot kínálnak.

Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. Akt.-Ges., Eger és Lipcse.

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék K. Impér „Répáti“ **gyógysavanyúvizet** Magyarország giesshüblje!!!
Ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavallat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindenemű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és béibajok, a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti“ gyógyviz üveggel együtt	32 fillér.
üvegeket visszavesszük:	12 „
1/2 lt. „Répáti“ gyógyviz üveggel együtt	23 fillér.
üvegeket visszavesszük:	7 „

Főraktár Debreczen és vidékére:

Weisz Andor, Csapó-u. 1.

Telefon 332.